

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobkyně: **K. M.,**
bytem X
zastoupena Mgr. Simonou Dostálovou,
advokátkou se sídlem 28. října 3346/91, 702 00 Ostrava

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,**
se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 1. 11. 2023, č. j. MPSV-2021/1737-924/14,
sp. zn. SZ/MPSV-2021/1737-924,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 11. 2023, č. j. MPSV-2021/1737-924/14, sp. zn. SZ/MPSV-2021/1737-924, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 2 600 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobkyně, Mgr. Simony Dostálové, advokátky se sídlem 28. října 3346/91, 702 00 Ostrava.

O d ů v o d n ě n í :

- I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se včasné podanou žalobou, doručenou Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“ či „zdejší soud“), domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále též „napadené rozhodnutí“), kterým bylo podle ustanovení § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“) změněno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky ve Zlíně (dále též „správní orgán I. stupně“ nebo „úřad práce“) ze dne 29. 1. 2018, č. j. 4945/2018/UHR (dále též „prvostupňové rozhodnutí“).
2. Prvostupňovým rozhodnutím bylo rozhodnuto tak, že se žadatelce J. K., nar. 30. 9. 1942, matce žalobkyně (dále jen „oprávněná“), na základě žádosti o příspěvek na péči ze dne 21. 8. 2017 nepřiznává příspěvek na péči. Bylo totiž zjištěno, že podle ustanovení § 8 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o sociálních službách“), nelze oprávněnou považovat za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby, protože z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nepotřebuje každodenní pomoc nebo dohled alespoň ve 3 oblastech základních životních potřeb. Oprávněná dle prvostupňového rozhodnutí nezvládá z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu 2 základní životní potřeby, a to osobní aktivity a péči o domácnost.
3. Žalovaný prvostupňové rozhodnutí změnil tak, že oprávněné od 21. 8. 2017 do 13. 2. 2018 nárok na příspěvek na péči nevzniká a od 14. 2. 2018 do 12. 6. 2018 se příspěvek na péči přiznává ve výši 13 200 Kč měsíčně. Dále uvedl, že se účastníkem řízení po úmrtí oprávněné dne 12. 6. 2018 dle ustanovení § 16 odst. 1 zákona o sociálních službách stala osoba blízká, která oprávněné poskytovala pomoc, a to žalobkyně.

II. Napadené rozhodnutí

4. Žalovaný shrnul průběh řízení. Uvedené rozhodnutí úřadu práce ze dne 29. 1. 2018 bylo změněno rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 3. 2019, č. j. MPSV-2018/58850-924/11 tak, že se oprávněné od 1. 10. 2017 přiznává příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně a od 1. 2. 2018 do data úmrtí oprávněné se příspěvek na péči zvyšuje z částky 880 Kč na částku 13 200 Kč měsíčně. Toto rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 12. 11. 2020, č. j. 32 A 32/2019 – 48 a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Žalovaný následně vydal rozhodnutí ze dne 26. 4. 2021, č. j. MPSV-2021/1737-924/10, kterým bylo prvostupňové rozhodnutí změněno tak, že od 21. 7. 2017 do 13. 2. 2018 nárok na příspěvek na péči nevzniká a od 14. 2. 2018 do 12. 6. 2018 se přiznává příspěvek na péči ve výši 13 200 Kč měsíčně. Toto rozhodnutí bylo zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 31. 5. 2023, č. j. 32 A 23/2021 – 44 a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení.
5. Na základě rozsudku Krajského soudu v Brně si žalovaný dne 4. 8. 2023 vyžádal pro účely odvolacího řízení posouzení stupně závislosti Posudkovou komisí MPSV, oddělení výkonu posudkové služby v Brně (dále jen „PK MPSV“), přičemž PK MPSV požádal o posouzení zdravotního stavu oprávněné od podání žádosti o příspěvek na péči (21. 8. 2017) do data jejího úmrtí (12. 6. 2018). Zdravotní stav oprávněné byl přezkoumán a zhodnocen na jednání PK MPSV dne 5. 10. 2023, která prostudovala podkladovou dokumentaci a zhodnotila, že je dokumentace dostatečná k projednání věci a k přijetí posudkového závěru. Zdravotní stav oprávněné měla PK MPSV za dostatečně zdokumentovaný a umožňující vyslovení posudkového závěru. Sociální šetření, které

bylo prostudováno a jehož kopie byla založena do spisu, bylo rovněž zhodnoceno v kontextu se zdravotní dokumentací oprávněné. Zdravotní stav oprávněné byl posouzen jako dlouhodobě nepříznivý.

6. Žalovaný shrnul obsah citovaného posudku PK MPSV, diagnózy oprávněné od data podání žádosti, tj. od 21. 8. 2017, a obsah předložených lékařských zpráv. Na základě toho dospěl k závěru, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav oprávněné měl dopad na schopnost zvládání životních potřeb, přičemž oprávněná v období od 21. 8. 2017 do 13. 2. 2018 nezvládala 2 základní životní potřeby – péči o domácnost a osobní aktivity. Po hospitalizaci ve dnech 30. 1. 2018 – 14. 2. 2018 došlo ke zhoršení zdravotního stavu oprávněné, když dne 3. 2. 2018 prodělala akutní ischemickou cévní mozkovou příhodu. V období od 14. 2. 2018 do dne úmrtí, tj. dne 12. 6. 2018 proto nezvládala 9 základních životních potřeb – mobilita, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost.
7. Žalovaný k posudku konstatoval, že PK MPSV dostatečně zhodnotila zdravotní stav oprávněné a její schopnosti zvládat základní životní potřeby na základě doložené zdravotní dokumentace. Posudková komise byla seznámena se všemi diagnózami oprávněné, včetně nově stanovené onkologické diagnózy, jejího operačního řešení a pooperační radioterapie. Byť po operaci došlo ke zhoršení zdravotního stavu, podle žalovaného šlo jen o zhoršení přechodné a krátkodobé, což prokazují lékařské zprávy z doby po operaci, které svědčí o rychle proběhlé rekonvalescenci. Z lékařských zpráv nebyl zjištěn stav, který by svědčil o nezvládání životních aktivit zcela nebo o tom, že zvládání životních aktivit je narušeno těžkým způsobem. Zásadní vliv na další průběh a vývoj zdravotního stavu měla až prodělaná cévní mozková příhoda dne 3. 2. 2018. Poté byla oprávněná ležící, nezvládala mobilitu, nebyla schopna komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesné hygieny, výkonu fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobních aktivit ani péče o domácnost. Tento stav byl vyhodnocen jako dlouhodobě nepříznivý s dopadem na zvládání základních životních potřeb a byl uznán stupeň závislosti na pomoci jiné fyzické osoby ve IV. stupni od 14. 2. 2018.
8. K námitce žalobkyně, že výsledek sociálního šetření je validní, uvedl žalovaný, že šlo o podklad, který byl posudkovou komisí komparován se zdravotní dokumentací oprávněné. Ve zdravotní dokumentaci nebyly nalezeny diagnosticky podložené lékařské zprávy svědčící o funkčním postižení oprávněné a nebylo proto možné zdravotní stav hodnotit jinak, než že k datu podání žádosti o příspěvek na péči oprávněná nezvládala 2 základní životní potřeby a poté až od 14. 2. 2018 nezvládala 9 základních životních potřeb. PK MPSV vycházela z nálezů praktického lékaře a odborných lékařů, které dostatečně objektivizovaly zdravotní stav oprávněné. Od 21. 8. 2017 do 13. 2. 2018 byla oprávněná soběstačná, nezvládala pouze 2 základní životní potřeby. Následně došlo ke zhoršení po prodělané onkologické operaci, které posudková komise zhodnotila jako přechodné. Sociální šetření provedené 7 dní po operaci nelze považovat podle posudku PK MPSV za validní, když následné lékařské nálezy a zprávy jednoznačně prokazují opak, včetně úspěšně probíhající rekonvalescence.

III. Žaloba

9. Žalobkyně předně zrekapitulovala předchozí řízení. Žalovaný podle názoru žalobkyně opakovaně nedbá právního názoru Krajského soudu v Brně, byť jej jím vázán.

10. Žalovaný v průběhu správního řízení ignoroval námitky žalobkyně a mechanicky přebíral závěry posudku PK MPSV. Ani PK MPSV ve svém posudku individuálně nevypořádala námitky žalobkyně, pouze k nim v obecné rovině uvedla, že pro nezvládnutí té které životní potřeby neexistuje medicínský podklad. Odůvodnění posudku ale musí být opřeno o zcela individuální poznatky týkající se funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu účastníka řízení na jeho schopnost zvládat základní životní potřeby. Posudky PK MPSV byly vypracovány bez vazby na individuální námitky uplatněné žalobkyní. Posudek ze dne 4. 10. 2023 sice obsahuje odbornou polemiku se závěry rozsudku Krajského soudu v Brně č. j. 32 A 23/2021 – 44, zároveň však ignoruje, popř. bagatelizuje lékařské zprávy zdůrazněné v rozsudku.
11. Žalobkyně rovněž namítla nesprávnost posouzení zdravotního stavu oprávněné. Již v době podání žádosti o přiznání příspěvku na péči oprávněná nezvládala více základní životních potřeb. Oprávněná více než 50 let trpěla Crohnovou nemocí a prodělala tři těžké operace. Další nepříznivý vývoj jejího zdravotního stavu pokračoval od ledna 2017. Oprávněná v lednu 2017 utrpěla úraz bérce spojený s následnou těžkou infekcí. V únoru 2017 měla potíže s levou končetinou, v nálezů neurologa z 22. 3. 2017 se hovoří o dysartii a lehké monoparéze levé horní končetiny. V srpnu 2017 byla oprávněné diagnostikována rakovina prsu. Dále žalobkyně poukázala na lékařský nález pro posouzení zdravotního stavu ve věcech sociálního zabezpečení ze dne 2. 10. 2017, z něhož vyplývá, že oprávněná nesměla po onkologické operaci prsu zatěžovat pravou horní končetinu. Lékař rovněž uvedl, že pacientka nebyla schopna se sama umýt nebo vykoupat. Také trpěla závratěmi, točením hlavy, vertigem a měla tendence k pádům s následným zraněním. Z citované lékařské zprávy také vyplynulo, že oprávněná nezvládala životní potřebu tělesná hygiena, což koresponduje i se závěry sociálního šetření provedeného dne 12. 9. 2017. Z lékařského nálezu ze dne 2. 10. 2017 dále vyplynulo, že oprávněná trpí častými průjmy a bolestmi břicha, chůzi zvládá jen s oporou manžela pro vertigo. S ohledem na diagnózu Crohnovy nemoci v případě, kdy nebyl nikdo z rodiny k dispozici, oprávněná neudržela stolicí a nestihla včas použít WC. Následně v lednu 2018 během hospitalizace došlo k výraznému zhoršení zdravotního stavu oprávněné. Podle žalobkyně však byl zdravotní stav oprávněné celoživotně výjimečný a posouzení jejího zdravotního stavu bylo nutné zkoumat vzájemně v jednotlivých souvislostech.
12. Podle žalobkyně bylo s ohledem na zdravotní omezení oprávněné namístě již ke dni 21. 8. 2017 přiznat nezvládání životní potřeby mobilita, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby a péče o zdraví. Vzhledem k funkčním postižením oprávněné, měla popsána omezení objektivní podklad ve zdravotnické dokumentaci.
13. Zdravotní stav oprávněné však nebyl objektivně zhodnocen, žalovaný se v napadeném rozhodnutí nevypořádal se všemi lékařskými zprávami a zdravotním stavem oprávněné. Napadené rozhodnutí byl však mělo být jasné, srozumitelné a úplné. Žalobkyně je tedy toho názoru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě neúplného a nesprávného zhodnocení zdravotního stavu oprávněné.
14. Závěrem žalobkyně navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

15. Žalovaný se ve svém vyjádření k žalobě především uvedl následující.
16. V řízení, které bylo zakončeno napadeným rozhodnutím, žalovaný požádal PK MPSV o nové podrobné posouzení zdravotního stavu. PK MPSV vycházela ze závěrů sociálního šetření a z veškeré dostupné zdravotnické dokumentace. Z diagnostického souhrnu posudků vyplývá, že zdravotní stav oprávněné byl PK MPSV dostatečně znám a zohledněn. PK MPSV i žalovaný se vypořádali s projednatelnými námitkami žalobkyně. Žalovaný rovněž zohlednil názor Krajského soudu v Brně.
17. V případě oprávněné bylo vyhodnoceno, že se stala osobou závislou na péči jiné osoby ve IV. stupni ode dne 14. 2. 2018, neboť toho dne byla propuštěna do domácího ošetřování po hospitalizaci, při němž prodělala akutní cévní mozkovou příhodu, po níž přetrvávala těžká pravostranná hemiparéza s akcentací na pravé dolní končetině a její zdravotní stav dále progredoval. Žalovaný nepochybně, že rok 2017 byl pro zdravotní stav oprávněné zlomový a že po prodělané onkologické operaci potřebovala pomoc rodinných příslušníků, jak vyplynulo ze sociálního šetření. Podle žalovaného je ale třeba tuto skutečnost zohlednit v souvislosti s dalšími okolnostmi. V pooperačním období je totiž běžné, že pacient přechodně vyžaduje pomoc druhé osoby. V případě oprávněné z podkladové dokumentace vyplynula rychlá rekonvalescence. Účelem příspěvku na péči není poskytovat finanční pomoc osobám po provedených operacích, úrazech či v době jejich rekonvalescence a rehabilitace.
18. Žalovaný ve věci žalobkyně nashromáždil zákonem stanovené podklady pro rozhodnutí. PK MPSV vycházela z relevantních a aktuálních lékařských nálezů, které měla k dispozici. Posudky PK MPSV pak žalovaný vyhodnotil jako každý jiný důkaz jak po stránce úplnosti, tak přesvědčivosti, přezkoumatelnosti a bezrozpornosti. Při rozhodování postupoval žalovaný v souladu s právními předpisy a své závěry podrobně odůvodnil. Žalovaný má za to, že v řízení o příspěvku žalobkyně nedošlo k žádnému pochybení, napadené rozhodnutí nemá vady a žaloba proto není důvodná. Žalovaný proto navrhl, aby krajský soud žalobu v plném rozsahu zamítl.

V. Posouzení věci krajským soudem

19. Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě (§ 72 odst. 1 s.ř.s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.) a jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).
20. Napadené rozhodnutí žalovaného krajský soud přezkoumal v řízení podle části třetí, hlavy II, dílu 1, § 65 a následujících s.ř.s. v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
21. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek (§ 51 odst. 1 s.ř.s.).
22. Po řádném posouzení žalobních námitek dospěl krajský soud k závěru, že žaloba je důvodná.
23. V prvé řadě krajský soud uvádí, že v dané věci již rozhodoval rozsudkem ze dne 12. 11. 2020, č. j. 32 A 32/2019 – 48. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 1. 2. 2022, č. j. 1 Ads

- 482/2020 – 33. Závěrem rozsudku Nejvyššího správního soudu bylo to, že provedené sociální šetření je třeba považovat za validní a prokazující faktický stav oprávněné. Krajský soud dále ve věci rozhodoval rozsudkem ze dne 31. 5. 2023, č. j. 32 A 23/2021 – 44.
24. Krajský soud konstatuje, že se od minulého soudního řízení nikterak nezměnila situace, neboť oprávněná zemřela dne 12. 6. 2018, a PK MPSV tak pouze opětovně posuzovala zdravotní stav oprávněné na základě totožných lékařských zpráv a nálezů a totožného sociálního šetření. Navzdory názorům krajského soudu uvedených v rozsudcích č. j. 32 A 32/2019 – 48 ze dne 12. 11. 2020 a č. j. 32 A 23/2021 – 44 ze dne 31. 5. 2023, žalovaný v nyní napadeném rozhodnutí přiznal žalobkyni, resp. oprávněné v rámci nového posouzení příspěvek na péči od 14. 2. 2018 do 12. 6. 2018 ve výši 13 200 Kč měsíčně, a konstatoval, že od 21. 8. 2017 do 13. 2. 2018 příspěvek na péči nevzniká. V prvním správním řízení žalovaný přiznal žalobkyni, resp. oprávněné příspěvek na péči od 1. 10. 2017 do 31. 1. 2018 ve výši 880 Kč měsíčně a od 1. 2. 2018 ve výši 13 200 Kč měsíčně.
25. Krajský soud v první řadě považuje za potřebné připomenout právní úpravu poskytování příspěvku na péči.
26. Právní úprava poskytování příspěvku na péči je obsažena v zákoně o sociálních službách a vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „prováděcí vyhláška“). Aktuální právní úprava rozlišuje pro účely poskytování příspěvku na péči čtyři stupně závislosti, přičemž kritériem pro hodnocení míry závislosti oprávněné osoby na pomoci jiné osoby a tedy i pro zařazení do jednotlivých kategorií je posuzování zvládání deseti základních životních potřeb vymezených v ustanovení § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách. Jedná se o následující potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost.
27. Bližší vymezení životních potřeb rozhodných pro stanovení stupně závislosti na pomoci jiných osob lze nalézt v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky. Podle ustanovení § 2 odst. 1 prováděcí vyhlášky se při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby posuzuje, *zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládání základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení.* Podle ustanovení § 2a citované vyhlášky přitom rovněž platí, že k tomu, aby bylo možno učinit závěr, že posuzovaná osoba je při zajištění některé z životních potřeb závislá na pomoci jiné osoby, stačí, pokud posuzovaná osoba nezvládá byť jen jedinou z aktivit vyjmenovaných v této příloze.
28. Za zvládání životní potřeby **mobility** se dle prováděcí vyhlášky považuje stav, *kdy osoba je schopna zvládat ustávání a usedání, stoj, zaujímat a měnit polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, otevírat a zavírat dveře, chůzí po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.*

29. Za zvládání základní životní potřeby **orientace** se považuje stav, *kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se osobou, časem a místem, orientovat se v přirozeném sociálním prostředí, orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat.*
30. Za zvládání životní potřeby **komunikace** se považuje stav, *kdy osoba je schopna vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a porozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.*
31. Pokud se jedná o potřebu **stravování**, pak prováděcí vyhláška stanoví, že za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, *kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim.*
32. Za zvládání základní životní potřeby **oblékání a obouvání** se považuje stav, *kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.*
33. Za schopnost zvládat základní životní potřebu **tělesná hygiena** se považuje stav, *kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se.*
34. Za zvládání základní životní potřeby **výkon fyziologické potřeby** se považuje stav, *kdy osoba je schopna včas používat WC, zaujmout vhodnou polohu, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.*
35. Za schopnost zvládat základní životní potřebu **péči o zdraví** se považuje stav, *kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky, rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc.*
36. Pokud se jedná o potřebu **osobní aktivity**, pak prováděcí vyhláška stanoví, že za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, *kdy osoba je schopna navazovat kontakty a vztahy s jinými osobami, plánovat a uspořádat osobní aktivity, styku se společenským prostředím, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí, například vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.*
37. Za zvládání základní životní potřeby **péče o domácnost** se považuje stav, *kdy osoba je schopna nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti, manipulovat s předměty denní potřeby, obstarat si běžný nákup, ovládat běžné domácí spotřebiče, uvařit si jednoduché teplé jídlo a nápoj, vykonávat běžné domácí práce, nakládat s prádlem, mýt nádobí, obsluhovat topení, udržovat pořádek.*

38. Krajský soud dále konstatuje, že se správní řízení ve věci přiznání příspěvku na péči vyznačuje tím, že v něm rozhodující důkaz představuje odborný posudek zdravotního stavu a závislosti žadatele na pomoci jiné osoby. Podle Nejvyššího správního soudu se pak „(...) jedná sice o tzv. *povinný důkaz*, nicméně *nikoliv o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí*. Posudek podléhá *hodnocení správního orgánu*, jeho *správnost není nikterak presumována*. Ačkoliv *odborné lékařské závěry posudku nepodléhají hodnocení správních orgánů*, neboť *k tomu nemají správní orgány odborné lékařské znalosti*, *nezbavuje je to povinnosti hodnotit provedené důkazy ve správním řízení*, a *tudíž i správnost posudku z hlediska jeho úplnosti a přesvědčivosti*“ (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 143/2009 – 60, či rozsudek téhož soudu ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009 – 104, dostupné na www.nssoud.cz). Aby však bylo možné posudek považovat za přesvědčivý, je třeba trvat na tom, aby se posudková komise náležitým způsobem vypořádala se všemi rozhodnými skutečnostmi, především pak těmi, které jsou uvedeny v podkladové dokumentaci a které namítá žadatel o změnu výše příspěvku na péči (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2016, č. j. 3 Ads 262/2015 – 34).
39. Předmětem napadeného rozhodnutí je rozhodnutí o příspěvku na péči dle zákona o sociálních službách, přičemž i v tomto řízení platí správní řád. Proto i v tomto řízení platila pro správní orgány povinnost zjistit skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti (ustanovení § 3 správního řádu) a povinnost koncipovat odůvodnění rozhodnutí tak, aby korespondovalo se správním spisem a bylo plně přezkoumatelné, slovy zákona uvést v něm „*důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se* *správní orgán* *řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí*“ (§ 68 odst. 3 správního řádu).
40. V nyní posuzovaném případě je přitom nadále dán rozpor mezi posudkovými závěry a záznamem sociálního šetření. Jak krajský soud konstatoval ve svých předchozích rozsudcích ve věci, rozpor mezi závěry PK MPSV a výsledkem sociálního šetření není výjimečný a *a priori* nezakládá vadu rozhodnutí žalovaného. Odůvodnění posudku však následně musí být opřeno o zcela individuální poznatky týkající se funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého stavu účastníka řízení na jeho schopnost zvládat základní životní potřeby, nikoliv pouze o obecné negativní vymezení, že účastník řízení netrpí závažnějšími zdravotními postiženími, která by nezvládání předmětných základních životních potřeb implikovala.
41. PK MPSV se ve svém posudku ze dne 5. 10. 2023 pokusila ve vztahu k celkovému zdravotnímu stavu oprávněné a k jednotlivým základním životním potřebám učinit poznatky z lékařských nálezů z doby po onkologické operaci oprávněné. Na základě lékařských nálezů pak dovodila, že zdravotní stav oprávněné po operaci se rychle zlepšil, neboť došlo k rychlé a bezproblémové rekonvalescenci. Nezvládání namítaných životních potřeb oprávněnou tedy bylo jen dočasné, nikoliv dlouhodobé. PK MPSV přitom vycházela z toho, že závěry sociálního šetření nejsou validní, neboť sociální šetření proběhlo pouze 7 dní po onkologické operaci, kdy je zcela běžné, že pacient je po nějakou dobu nesoběstačný.

42. Krajský soud souhlasí s PK MPSV a s žalovanou v tom, že je zcela běžné, že pacient je po prodělané operaci po nějakou dobu nesoběstačný a potřebuje pomoc druhé osoby, než dojde k jeho rekonvalescenci. Bezproblémový a rychlý průběh rekonvalescence však lze očekávat spíše v případě zdravého člověka, který před prodělanou operací neměl jiné zdravotní potíže. U člověka, který měl již před prodělanou operací jiné zdravotní potíže a je vyššího věku, však nelze očekávat stejně rychlou a bezproblémovou rekonvalescenci.
43. To je přitom případ oprávněné, která již před prodělanou onkologickou operací měla zdravotní potíže, které ji jistě omezovaly v základních životních potřebách, byť v té době třeba ne natolik, aby je nezvládala v přijatelném standardu. Otázkou je, zda pouze z předložených lékařských nálezů lze bez pochyb tvrdit, že oprávněná prodělala bezproblémovou rekonvalescenci po operaci a byla schopna namítané životní potřeby zvládat v přijatelném standardu či nikoliv.
44. Podle názoru krajského soudu, z lékařských nálezů, kterými se zabývala PK MPSV ve svém posudku, však není tak jednoznačně zřejmé, že by rekonvalescence oprávněné po onkologické operaci probíhala zcela bez problémů. Z lékařských nálezů je naopak zřejmé, že došlo k celkovému zhoršení zdravotního stavu oprávněné. Oprávněná si opakovaně u lékařů stěžovala na zhoršení vertiga a závratí, což jí znemožňovalo samostatnou chůzi a pohybovala se i během lékařských vyšetření za pomoci druhé osoby. Z doložených lékařských zpráv není zřejmé, že by se tento její stav s odstupem od onkologické operace jakkoliv zlepšoval. Zhoršené vertigo a závrať byly potvrzeny lékařskou zprávou z neurologie ze dne 16. 10. 2017, stejně tak zprávou z onkologické ambulance ze dne 10. 11. 2017. Z lékařské zprávy z onkologické ambulance ze dne 10. 11. 2017 dále vyplývá, že objektivně byl celkový stav oprávněné zhoršen a adjuvantní hormonální terapie bude u oprávněné zahájena až po zlepšení celkového stavu. Zhoršení stavu je zjevné i s ohledem na to, že oprávněná byla hospitalizována na plicním oddělení od 27. 11. 2017 do 5. 12. 2017. Z této lékařské zprávy, jak uvedla sama PK MPSV, však nebylo zřejmé, jaký byl celkový stav oprávněné při propuštění. Obecně je však ze všech lékařských zpráv patrné zhoršení zdravotního stavu oprávněné po onkologické operaci.
45. S ohledem na závazný právní názor vyslovený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2022, č. j. 1 Ads 482/2020 – 33, který považoval výsledky sociálního šetření za validní, je třeba konstatovat, že skutkový stav ani po rozboru jednotlivých lékařských nálezů v posudku PK MPSV není bez důvodných pochybností. Ve vztahu k některým základním životním potřebám je posudek PK MPSV i napadené rozhodnutí bez jakékoliv opory, jelikož nadále existuje rozpor mezi sociálním šetřením, tvrzeními žalobkyně, zjištěními PK MPSV a doloženými lékařskými zprávami.
46. Jak uváděl krajský soud v předchozích rozhodnutích ve věci, je pouze na žalovaném, aby zjistil skutkový stav bez důvodných pochybností. Žalovaný měl komplexně zhodnotit úplnost, celistvost, aktuálnost a souladnost posudkového hodnocení a na základě toho učinit závěr, o němž opře výrok napadeného rozhodnutí, což se však nestalo. V situaci, kdy posudkové orgány opakovaně sdělovaly, že výsledky sociálního šetření není možné považovat za zcela relevantní, měly správní orgány přistoupit k opakovanému sociálnímu šetření v dostatečném časovém odstupu od onkologické operace, popř. k vyšetření zdravotního stavu oprávněné samotnou posudkovou komisí. Nadto v situaci, když z lékařských nálezů nelze vyčíst, že by zdravotní stav oprávněné byl dobrý, jak tvrdí posudek PK MPSV. Jelikož nedošlo ani k opakovanému sociálnímu šetření ani k vyšetření oprávněné posudkovou komisí, a závěry sociálního šetření opětovně nebyly

brány posudkovou komisí jakožto validní, i přes závazný právní názor Nejvyššího správního soudu, napadené rozhodnutí trpí vadou, která měla vliv na jeho zákonnost.

47. Soud opakovaně zdůrazňuje, že vzhledem k nemožnosti opakování sociálního šetření či provedení vyšetření oprávněné přímo posudkovou komisí, je skutkový stav zakonzervován tak, jak byl již zjištěn, resp. jej nelze nikterak doplnit. Skutečnost, že skutkový stav již nelze doplnit opakovaným sociálním šetřením či vyšetřením oprávněné posudkovou komisí, přitom nelze přičítat k tíži oprávněné. Žalovaný, potažmo PK MPSV, tak nemají jinou možnost než vzít v potaz závěry provedeného sociálního šetření v kontextu s předloženými lékařskými zprávami, z nichž lze obecně vyčíst, že zdravotní stav oprávněné byl po onkologické operaci zhoršený. V tomto ohledu neobstojí názor PK MPSV, že stav oprávněné po prodělané onkologické operaci není možné považovat za dlouhodobě nepříznivý, neboť naopak z lékařských zpráv vyplývá celkový špatný zdravotní stav oprávněné a vyplývají z nich i pooperační a postradiační komplikace u oprávněné.
48. Co se týče jednotlivých namítaných nezvládaných základních životních potřeb mobilita, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena a výkon fyziologické potřeby, není tedy postaveno najisto, zda je oprávněná zvládala či nezvládala. Hodnocení zvládání či nezvládání těchto životních potřeb nebylo v posudku PK MPSV ani v napadeném rozhodnutí přesvědčivě zdůvodněno ani s poukazem na doložené lékařské zprávy.
49. Krajský soud tedy trvá na závěru, že žalovaný i nyní nedostatečně zhodnotil základní životní potřeby mobilita, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena a výkon fyziologické potřeby. V napadeném rozhodnutí nedošlo ke zhodnocení zvládání těchto základních životních potřeb v kontextu se všemi zdravotními potížemi oprávněné.
50. K základní životní potřebě mobilita krajský soud uvádí, že se nemůže ztotožnit se závěrem žalovaného, že oprávněná zvládala tuto základní životní potřebu bez pomoci jiné fyzické osoby v přijatelném standardu až do 13. 2. 2018. Ze sociálního šetření uskutečněného dne 12. 9. 2017 vyplynulo, že byla oprávněná ležící, do sedu jí pomáhala žalobkyně, na WC došla pomalou chůzí v doprovodu pečující osoby, zvládla pouze rovný terén, schody nepřekonala. Rovněž z lékařské zprávy pro posouzení zdravotního stavu ve věcech sociálního zabezpečení ze dne 2. 10. 2017 je uvedeno, že je oprávněná nejistá, má často závratě, točení hlavy, vertigo, tendenci k pádům a následným zraněním, chůzi zvládá pro vertigo s oporou manžela. Případné pády přitom byly pro oprávněnou nežádoucí vzhledem ke zdravotním komplikacím s tím spojeným (pergamenová kůže, tendence k hematomům, oděrkám, poúrazové hnisání). Pokud oprávněná již delší dobu trpěla vertigem, prokazatelně od jara 2017, a potřebovala z tohoto důvodu doprovod jiné osoby, nelze mít za to, že nezvládala tuto základní životní potřebu v přijatelném standardu až od 13. 2. 2018. Z lékařských nálezů je zřejmé, že ji nezvládala minimálně od prodělané onkologické operace, kdy došlo k celkovému zhoršení jejího zdravotního stavu, popř. tuto životní potřebu nezvládala již v období před touto operací (ke dni podání žádosti).
51. Co se týká základní životní potřeby stravování, krajský soud i zde shledal, že závěry zaujaté PK MPSV a žalovaným nejsou přesvědčivé. Ze sociálního šetření dne 12. 9. 2017 vyplynulo, že oprávněná se sama neobsloužila, stravu nenaporcovala a nenaservírovala. Vzhledem k lékařské zprávě z interního oddělení dne 22. 3. 2017, z níž vyplývá lehká monoparéza levé horní končetiny, a vzhledem ke zprávě praktické lékařky ze dne 2. 10.

2017, z níž vyplývá zákaz zatěžovat po onkologické operaci pravou horní končetinu, si lze těžko představit, jak by oprávněná mohla zvládat základní životní potřebu stravování v přijatelném standardu, popř. i ve spojení se závratěmi a vertigem. Z dalších lékařských zpráv přitom nevyplývá, do kdy byla oprávněná omezena v používání pravé horní končetiny, je tedy třeba mít za to, že tento stav trval delší dobu, neboť v řízení nebyl prokázán opak. Oprávněná tedy musela mít potíže s naporcováním stravy, jejím naservírováním, popř. i s najezením se a napitím. Zdravotní stav oprávněné je nutno posuzovat jako celek, ne pouze s ohledem na jednotlivosti. Tuto základní životní potřebu proto oprávněná prokazatelně nemohla zvládat v přijatelném standardu minimálně od prodělané onkologické operace. Nikoliv však až od 13. 2. 2018, jak stanovil žalovaný.

52. Nelze se ztotožnit ani se závěry žalovaného a PK MPSV, že oprávněná zvládala až do 13. 2. 2018 základní životní potřebu oblékání a obouvání. Podle závěrů sociálního šetření celé tělo oprávněné oblékala žalobkyně, oprávněná nebyla schopna zapnout zip či zavázat tkaničku. Vzhledem k tomu, že měla oprávněná problémy s mobilitou s ohledem na vertigo, jakož i s oběma horními končetinami, lze si stěží představit, jak by mohla tuto potřebu zvládnout v přijatelném standardu, a to opět minimálně od prodělané onkologické operace. Krajský soud má za to, že zdravotní stav oprávněné měl být i v tomto případě posouzen jako celek. Nelze proto považovat za přesvědčivý závěr žalovaného, že oprávněná zvládala tuto základní životní potřebu v přijatelném standardu, neboť z lékařských zpráv z doby po onkologické operaci nevyplývá, zda oprávněná byla schopna tuto životní potřebu zvládat.
53. K základní životní potřebě tělesné hygieny soud uvádí, že ani v tomto případě nesouhlasí se závěry žalovaného a PK MPSV, že oprávněná tuto potřebu zvládala sama bez pomoci jiné osoby v přijatelném standardu až do 13. 2. 2018. Krajský soud znovu vycházel ze závěrů sociálního šetření, které je nutno považovat za validní, dle kterého oprávněnou omývala žalobkyně, která ji rovněž osušila a oblékla, přičemž oprávněná potřebovala s hygienou pomoci. Podle lékařského nálezu pro posouzení zdravotního stavu ve věcech sociálního zabezpečení z 2. 10. 2017 nebyla oprávněná schopna se ani sama umýt, vykoupat. Proto krajský soud opětovně vyslovuje závěr, že nelze mít za to, že oprávněná zvládala až do 13. 2. 2018 tuto základní životní potřebu sama. Naopak je evidentní, že oprávněná tuto základní životní potřebu v přijatelném standardu nezvládala již podstatně dříve, přičemž zlomovou opět byla prodělaná onkologická operace.
54. I co se týká základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby, nelze se s ohledem na souhrn zdravotních potíží oprávněné ztotožnit se závěry žalovaného a PK MPSV. V rámci sociálního šetření vyplynulo, že oprávněná měla problémy se samostatným dojitím na toaletu, současně trpěla častými průjmy kvůli Crohnově chorobě. Časté průjmy vyplývají v podstatě ze všech předložených lékařských zpráv, jelikož oprávněná dlouhodobě trpěla Crohnovou chorobou, s níž byly průjmy spojeny. Důsledkem průjmů pak byla nutnost rychlého přesunu na toaletu. Ve spojení se závratěmi a vertigem, na které oprávněná rovněž prokazatelně trpěla a které se zjevně zhoršily po onkologické operaci, si lze však stěží představit, jak by mohla sama bez doprovodu další osoby tuto potřebu zvládat v přijatelném standardu a potřebné rychlosti až do 13. 2. 2018, ačkoliv měla dané problémy prokazatelně již mnohem dříve. Nelze tak mít za to, že oprávněná zvládala včas používat WC, jak vyplývá z § 2a prováděcí vyhlášky.
55. Co se týče základních potřeb orientace a komunikace, krajský soud se shoduje se závěry žalovaného i PK MPSV. Z doložených lékařských zpráv totiž vyplývá, že tyto základní

životní potřeby oprávněná zvládala v přijatelném standardu až do 13. 2. 2018, neboť při lékařských vyšetřeních byla schopna se orientovat a komunikovat. Byť komunikace mohla být zhoršená, pomalejší, oprávněná měla problém s psaním, nelze na základě doložených lékařských zpráv konstatovat, že by oprávněná ve výše uvedeném období nebyla schopna se srozumitelně vyjadřovat a dorozumět, chápat obsah zpráv či vytvářet rukou psanou krátkou zpráv. Stejně tak měla přiměřené duševní kompetence a byla schopna se přiměřeně orientovat osobou, časem a místem, orientovat se v přirozeném sociálním prostředí a v obvyklých situacích. Krajský soud neshledal rozpor ani v závěru, že oprávněná do 13. 2. 2018 zvládala základní životní potřebu péče o zdraví, kterou zvládala sama bez pomoci jiné osoby v přijatelném standardu, resp. s přijatelnými omezeními vyplývajícími z věku, neboť z ničeho nevyplynulo, že by nebyla schopna dodržovat stanovený léčebný režim. Krajský soud se dále nezabýval schopností osobní aktivity a péče o domácnost, neboť tyto byly žalovanou i PK MPSV hodnoceny jako nezvládané již od data podání žádosti.

56. Na základě výše uvedeného soud i nyní opakuje, že za stávající situace, kdy není možné zopakovat sociální šetření (jelikož chybou správních orgánů k zopakování sociálního šetření nedošlo v době, kdy to možné bylo), je třeba považovat provedené sociální šetření týden po provedené operaci za validní a prokazující faktický stav oprávněné. V řízení nebyl prokázán opak, a to ani žalobkyní předloženými lékařskými zprávami, z nichž jsou zdravotní potíže oprávněné jednoznačně patrné. Ve vztahu k základním životním potřebám mobilita, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena a výkon fyziologické potřeby podle názoru soudu existuje kauzální vazba mezi prokázanými zdravotními postiženími oprávněné a její schopností tyto potřeby zvládat (§ 9 odst. 5 zákona o sociálních službách), a to nepochybně již před datem 14. 2. 2018, případně 16. 10. 2017. Pokud by bylo těchto pět základních životních potřeb a dále uznané základní životní potřeby osobní aktivity a péče o domácnost uznáno jako nezvládané, oprávněná by již dříve než 14. 2. 2018 naplnila podmínku závislosti na péči (pomoci) jiné osoby ve III. stupni a získala by nárok na příspěvek na péči (§ 8 odst. 1 písm. c) zákona o sociální péči).
57. Krajský soud na tomto místě opakuje, že jeho závěry aproboval i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 1. 2. 2022, č. j. 1 Ads 482/2020 – 33, když konstatoval, že provedené sociální šetření je třeba považovat za validní a prokazující faktický stav oprávněné, neboť v řízení nebyl prokázán opak. Oprávněná nezvládala i podle názoru Nejvyššího správního soudu základní životní potřeby mobilita, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena a výkon fyziologické potřeby nepochybně již před datem 14. 2. 2018, případně 16. 10. 2017. Nejvyšší správní soud se ztotožnil i se závěry krajského soudu stran přesvědčivosti posudku PK MPSV, který bez srozumitelného a skutkového zdůvodnění neguje závěry provedeného sociálního šetření. V řízení mělo být provedeno nové sociální šetření, případně mělo dojít k vyšetření stravu oprávněné přímo posudkovou komisí. K provedení dalšího šetření oprávněné přitom neexistovala pouze omezená časová možnost. Správní řízení je podle Nejvyššího správního soudu nutné posuzovat jako celek a pochybení ve vedení správního řízení nelze klást k tíži žalobkyni. V řízení se přitom nic nezměnilo, jelikož PK MPSV vycházela ze stále stejných lékařských zpráv a stejného sociálního šetření, jelikož oprávněná dne 12. 6. 2018 zemřela a nebylo možno získat žádné další podklady pro zpracování posudku a pro vydání rozhodnutí.

58. Krajský soud tedy opětovně dospěl k závěru, že mezi provedeným sociálním šetřením, žalobkyní předloženými lékařskými zprávami a závěry PK MPSV a žalovaného, jsou natolik zásadní rozpory, které zakládají pochybnost o dostatečně zjištěném skutkovém stavu, s dopadem na zákonnost napadeného rozhodnutí.

VII. Závěr a náklady řízení

59. Krajský soud je tedy přesvědčen, že posudek vypracovaný PK MPSV, jakož i rozhodnutí žalovaného, trpí zásadními nedostatky, které způsobují, že napadené rozhodnutí spočívá na nedostatečném zjištění skutkového stavu věci (§ 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.). Za těchto okolností nebylo možné z posudku pro účely rozhodnutí bez dalšího vycházet, a pokud tak žalovaný učinil a posudkové závěry bez dalšího přejal, aniž by zhodnotil provedené sociální šetření jako relevantní, zatížil svůj postup vadami, které měly za následek nezákonnost napadeného rozhodnutí (§ 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s.).
60. Za těchto okolností nezbývá krajskému soudu než napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení (výrok I). V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem krajského soudu obsaženým v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).
61. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaný byl ve věci neúspěšný, pročez nemá na náhradu nákladů řízení právo. V dané věci měla plný úspěch ve věci žalobkyně, již vznikly náklady v souvislosti s právním zastoupením advokátkou.
62. Podle ustanovení § 9 odst. 2 ve spojení s ustanovením § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu platí, že v řízení o žalobě ve věci nároků fyzických osob v sociálním zabezpečení ve správním soudnictví je tarifní hodnotou 5 000 Kč. Ve smyslu ustanovení § 7 bod 3 této vyhlášky činí sazba za jeden úkon právní služby 1 000 Kč. Krajský soud vycházel z toho, že zástupkyně žalobkyně vykonala v řízení ve věci 2 úkony právní služby, a to konkrétně převzetí a příprava zastoupení (§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu), a sepis žaloby (§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu). Ke každému úkonu právní služby náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč. Celkem tedy náleží na odměně za právní zastupování žalobkyně částku 2 600 Kč. Jelikož zástupkyně žalobkyně soudu nedoložila, že by byla plátcem DPH, soud odměnu o částku připadající na tuto daň (21%) nezvyšoval. Celkem tedy na odměně za právní zastupování náleží částka 2 600 Kč, která bude zástupkyni žalobkyně uhrazena žalovaným za podmínek uvedených ve výroku II. tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

JUDr. Petr Polách v. r.
samosoudce